

കേരള സർക്കാർ

ദുരന്തനിവാരണ (ബി) വകുപ്പ്

പരിപത്രം

നം. ഡി.എം.ബി 2/32/2019-ഡി.എം.ഡി

തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 20.03.2019

വിഷയം : ദുരന്തനിവാരണ വകുപ്പ് - ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം,, സൂര്യതാപം - പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച്.

സൂചന : 1. 06.03.2019 തീയതിയിൽ ബഹു. ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന കേരള സംസ്ഥാന ദുരന്തനിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സ്റ്റേറ്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി യോഗത്തിന്റെ മിനിട്സ്
2. 09.03.2019 തീയതിയിലെ സ.ഉ.(കൈ)നം. 9/2019-ഡി.എം.ഡി ഉത്തരവ്

സംസ്ഥാനത്ത് ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം,, സൂര്യതാപം എന്നിവ നേരിടുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും അടിയന്തിര ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും സംസ്ഥാന ദുരന്തനിവാരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചെലവഴിക്കുന്നതിനും താഴെപ്പറയുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

- 1) ജില്ലാകളക്ടർമാർ അടിയന്തിരമായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും, ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും യോഗം വിളിക്കേണ്ടതും, 02.03.2019 ലെ സ.ഉ.(സാധാ)നം. 500/2019/തസഭവ. പ്രകാരം ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതുമാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കുവാൻ ഡെപ്യൂട്ടി കളക്ടർമാർക്ക് ഓരോ താലൂക്കുകളുടെയും ചുമതല നൽകേണ്ടതാണ്.
- 2) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് 02.03.2019 ലെ സ.ഉ.(സാധാ)നം. 500/2019/തസഭവ. പ്രകാരം അനുവദിച്ച തുക വിനിയോഗിച്ച് അതാത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശുദ്ധജല വിതരണത്തിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അനുവദിച്ച തുക അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മതിയാകാതെ വരുകയും ചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ മാത്രമേ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധി വിനിയോഗിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ.
- 3) ദിനം പ്രതിയുള്ള മഴയുടെ അളവ്, പുഴകളിലെയും, അണക്കെട്ടുകളിലെയും ജല ലഭ്യത, അന്തരീക്ഷ താപനില എന്നിവ ജില്ലാകളക്ടർമാർ നിരീക്ഷിക്കേണ്ടതും ഇതിനായി ജില്ലയിലെ ജലസേചന വകുപ്പ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ, പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷി ഓഫീസർ എന്നിവരെ ചുമതലപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.
- 4) എസ്.ഡി.ആർ.എഫ് (സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധി) ഉപയോഗിച്ച് ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം, സൂര്യതാപ പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏതെല്ലാം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിധിയിൽ നടപ്പാക്കണം എന്ന് അതാത് പ്രദേശത്തെ മഴയുടെ അളവ്, പുഴകളിലെയും, അണക്കെട്ടുകളിലെയും, ഭൂഗർഭ സ്രോതസ്സുകളിലെയും ജല ലഭ്യത, അന്തരീക്ഷ താപനില എന്നിവ പരിഗണിച്ച്, തീവ്രത കാണുന്നെങ്കിൽ ജില്ലാ ദുരന്ത

നിവാരണ അതോറിറ്റി യോഗം ചേർന്ന് തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

- 5) ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം, ടാങ്കർ ലോറിയിലൂടെയുള്ള ശുദ്ധജല വിതരണം നടത്തുക. ജില്ലകളിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള വാട്ടർ കിയോസ്കുകളിൽ (Water Kiosk) ജല അതോറിറ്റിയുടെ അംഗീകൃത സ്ത്രോതസുകളിൽ നിന്നും ജില്ലാ കളക്ടറുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ മാത്രം ശുദ്ധജലം ആവശ്യമനുസരിച്ചു എത്തിക്കേണ്ടതാണ്.
- 6) ജല വിതരണത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ജല സ്ത്രോതസുകളിൽ ജല മലിനീകരണം ഇല്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതും, ഉപയോഗയോഗ്യമാണെന്നു കേരള ജല അതോറിറ്റിയോ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ വകുപ്പോ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.
- 7) ടാങ്കർ ലോറിയിലൂടെയുള്ള ശുദ്ധജല വിതരണം പരമാവധി ഈ കിയോസ്കുകളിലേക്ക് പരിമിതപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.
- 8) ഒരു പ്രദേശത്തു ശുദ്ധജല ലഭ്യത ഇല്ലാതാകുകയും, അത്തരം പ്രദേശത്ത് ശുദ്ധജല കിയോസ്കുകൾ ഇല്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിലും അത്യാവശ്യമെങ്കിൽ മാത്രമേ ടാങ്കർ മുഖാന്തിരം ജല വിതരണം നടത്താൻ പാടുള്ളൂ. എസ്.ഡി.ആർ.എഫ് (സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധി) ഉപയോഗിച്ച് ടാങ്കർ ലോറിയിലൂടെ ഉള്ള ജല വിതരണം ജില്ലാ കളക്ടറുടെ ഉത്തരവിന് ശേഷമേ നടത്താവൂ.
- 9) ഓരോ വാഹനത്തിനും ടിപ്പ് ഷീറ്റ് കർശനമായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ ടിപ്പ് ഷീറ്റുകൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, വാർഡ് മെമ്പർ/വാർഡ് കൗൺസിലർ എന്നിവർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ജല വിതരണത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ടാങ്കറുകളിൽ ജി.പി.എസ്(GPS) ഘടിപ്പിച്ച ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രം നിരീക്ഷിക്കുകയും, ജി.പി.എസിൽ നിന്നുള്ള ടിപ്പ് ഷീറ്റ് അനുസരിച്ച് മാത്രം യാത്രയ്ക്കുള്ള പണം നൽകേണ്ടതുമാണ്. ജി.പി.എസ് ടിപ്പ് ഷീറ്റ് ഇല്ലാതെ ശുദ്ധജല വിതരണ ബില്ലുകൾ അനുവദിച്ചു നൽകാൻ പാടുള്ളതല്ല.
- 10) ജില്ലയ്ക്ക് ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം, സൂര്യതാപം എന്നിവയുടെ പ്രതികരണത്തിനായി അനുവദിക്കുന്ന പണത്തിൽ നിന്നും പ്രസ്തുത പ്രവൃത്തികൾ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. കൂടുതൽ പണം ആവശ്യമാണെങ്കിൽ സർക്കാരിൽ അനുമതി തേടുകയും, അനുമതി ലഭിച്ചാൽ മാത്രം പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്യുക.
- 11) ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി അടിസ്ഥാന നിർമ്മാണ/മരാമത്തു പണികൾ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി, കുടിവെള്ളം ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ മാത്രം നടത്താവുന്നതാണ്. ഒരു പ്രവൃത്തിക്ക് 25,000/- (ഇരുപത്തി അയ്യായിരം രൂപ) രൂപയിൽ അധികരിക്കരുത്. നിർമ്മാണ/മരാമത്തു പണികൾക്ക് ജില്ലയ്ക്ക് ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം, സൂര്യതാപം എന്നിവയുടെ പ്രതികരണത്തിനായി പ്രത്യേക ഉത്തരവ് പ്രകാരം അനുവദിക്കുന്ന തുകയുടെ 10%ൽ കൂടുതൽ ചെലവാക്കരുത്. ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ 30-04-2019 നു മുൻപ് കർശനമായും തീർക്കേണ്ടതും ഈ വേനലിൽ തന്നെ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്രദമാക്കേണ്ടതുമാണ്.
- 12) സ്ഥിര ജലസ്ത്രോതസുകൾ മലിനമാകുന്നത് തടയുവാനായി കർശനമായ പോലീസ് കാവലും പ്രാദേശിക ഭരണകൂടത്തിന്റെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും മേൽനോട്ടവും ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്.
- 13) ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രം ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം, സൂര്യതാപം പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുകയും നടപ്പാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട് എല്ലാ ആഴ്ചയും seoc.gok@gmail.com ലേക്ക് അയക്കേണ്ടതുമാണ്.
- 14) സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയുടെ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് ഉപരിയായ പദ്ധതികൾ അതാതു വകുപ്പുകൾ വഴി സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഇത് ദുരന്തനിവാരണ

വകുപ്പിന് സമർപ്പിക്കേണ്ടതല്ല. ഇത്തരത്തിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതികളിൽ ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പ് നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതല്ല.

- 15) സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിലെയും കാര്യലയങ്ങളിലെയും മഴവെള്ള സംഭരണികൾ അടിയന്തരമായി ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ അതാതു വകുപ്പുകൾ തന്നെ പണം ചെലവഴിച്ചു പ്രവർത്തന ക്ഷമമാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനാവശ്യമായ പണം അതാതു വകുപ്പുകൾ കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.
- 16) ഭൂജല വകുപ്പ് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ, ഭൂഗർഭ ജലവിനിയോഗം കുറയ്ക്കുവാൻ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം (2005), സെക്ഷൻ 34 (ജെ) പ്രകാരം എല്ലാ ഭൂഗർഭ ജല വിനിയോഗ വ്യവസായങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതും, **ഇത് നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നുണ്ട് എന്ന് ഭൂജല വകുപ്പ് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുമാണ്.**
- 17) ഭൂഗർഭ ജലവിനിയോഗം കൃഷിക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് കുറയ്ക്കുവാൻ കൃഷി വകുപ്പ് കൃഷിക്കാരെ ബോധവൽക്കരിക്കേണ്ടതാണ്. കുടിവെള്ളത്തിന് ജലസേചനത്തെക്കാൾ മുൻഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.
- 18) ജലസേചന വകുപ്പ്, ഭൂഗർഭ ജല വകുപ്പും, കേരള ജല അതോറിറ്റിയുമായി കൂടി ആലോചിച്ചു മെയ് മാസം വരെ ആവശ്യമായ ജലം അണക്കെട്ടിൽ ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തിയതിന് ശേഷം കനാൽ മാർഗ്ഗമുള്ള ജലസേചനം നടത്തേണ്ടതാണ്.
- 19) ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർ എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും സ്പെഷ്യൽ അസംബ്ലി വിളിച്ചു കൂട്ടേണ്ടതും കുട്ടികളെ ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം, സൂര്യതാപം എന്നിവയെക്കുറിച്ചും ബോധവൽക്കരിക്കേണ്ടതും ഇതിനായി ഭൂമി ശാസ്ത്ര/പരിസ്ഥിതി ശാസ്ത്ര അധ്യാപകനെയോ/ അധ്യാപികയെയോ ചുമതലപ്പെടുത്താവുന്നതുമാണ്.
- 20) മൃഗ സംരക്ഷണ വകുപ്പും, ക്ഷീര വികസന വകുപ്പും കുടിവെള്ള ലഭ്യത കുറവുള്ള പ്രദേശങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കുകയും വളർത്തുമൃഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ജല വിതരണത്തിനുള്ള സജ്ജീകരണങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- 21) വനം-വന്യജീവി വകുപ്പ്, വന്യ ജീവികൾക്ക് ആവശ്യമായ ജല ലഭ്യത ഉണ്ടെന്നു ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും മനുഷ്യ-മൃഗ സംഘർഷങ്ങൾ (man-animal conflict) ഒഴിവാക്കേണ്ടതുമാണ്.
- 22) എല്ലാ ജില്ലയിലും ജില്ലാകളക്ടർമാർ ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകേണ്ടതാണ്. ഓരോ ജില്ലയുടെയും വ്യത്യസ്തമായ സ്ഥിതി പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടും സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയുടെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടും ജില്ലക്ക് ഉഷ്ണതരംഗം, സൂര്യാഘാതം, സൂര്യതാപ പ്രതിരോധത്തിന് പ്രത്യേക ഉത്തരവ് പ്രകാരം അനുവദിക്കുന്ന സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയുടെ അളവിനുള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട്, മേൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സമ്പൂർണ്ണ യോഗത്തിന്റെ തീരുമാനത്തിന് വിധേയമായി അനിവാര്യമായ ഭേദഗതികൾ വരുത്താവുന്നതാണ്.

**ഡോ. വി. വേണു
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി**

എല്ലാ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിമാർക്കും
 എല്ലാ ജില്ലാകളക്ടർമാർക്കും
 ലാൻറ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ, തിരുവനന്തപുരം
 മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാനദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി, തിരുവനന്തപുരം
 ഹെഡ് സയന്റിസ്റ്റ്, സ്റ്റേറ്റ് എമർജൻസി ഓപ്പറേഷൻസ് സെന്റർ, ഐ.എൽ.ഡി.എം.,
 തിരുവനന്തപുരം

എല്ലാ വകുപ്പ് തലവൻമാർക്കും

എല്ലാ ജില്ലാ ട്രഷറി ഓഫീസർമാർക്കും (ട്രഷറി ഡയറക്ടർ മുഖേന)

ജലവിഭവ വകുപ്പ്/കൃഷി വകുപ്പ്/മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്/ വനം-വന്യജീവി വകുപ്പ്/

ആരോഗ്യ വകുപ്പ് / തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്

ധനകാര്യ വകുപ്പ്

പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ആഡിറ്റ്)/(എ&ഇ), കേരളം, തിരുവനന്തപുരം

സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി

പകർപ്പ് : മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
എല്ലാ മന്ത്രിമാരുടെയും പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിമാർക്ക്
ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറിക്ക്
ഗവ. സെക്രട്ടറിയേറ്റിലെ നിയമം, ധനകാര്യം, പൊതുഭരണം ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ
വകുപ്പുകൾക്കും
വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ (ഐ&പി.ആർ.ഡി) വകുപ്പ്
ദുരന്തനിവാരണ (എ) വകുപ്പ്

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

